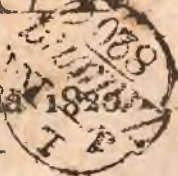

GAZETA LWOWSKA

We Srodę

N^{ro}. 5.

12. Stycznia 1849.

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia dnia 30. Grudnia. — Dnia wczorajszego przybył do tutejszej Stolicy Jego Exoellencyja Buol-Schauenstein C. R. Austriacki prezydentujący Poseł na Zgromadzenie Niemieckiem. Hrabia Einsiedel Królewsko Saski Minister Gabinetu i Stanu udał się na powrót do Drezna. W miejscu tegoż będzie obecny naradom Zgromadzonych Niemieckich Gabinetów, Królewsko Saski tajny Rada P. Globig.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Stosownie do wiadomości z Havanny z d. 31. Października wojsko Hiszpańskie przybite na tę wyspę, ucierpiało wiele od tamtejszego klimatu; do dnia wspomnianego umarło 7 Officerów i 316 żołnierzy, a 1045 żołnierzy leżało chorych w szpitalach. W mieście panowała ciągle niebezpieczna febra.

Hiszpania.

Najnowsze listy z Madrytu donoszą, że żółta gorączka zupełnie ustała w Kadyksie, i z tego powodu odspiewano Te Deum.

Gazety Francuzkie zawierają niejakie wiadomości z Madrytu o namienionem niedawno podstępnie, zdziałanem przez fałszywe rozkazy, wydane do Pułkowników milicyi. Wojska stojące na granicach Portugalii miały podobne odebrać rozkazy ściągania do Stolicy, równie i wielu z Urzędników publicznych odebrało i patenta posuwające ich na wyższe urzędy lub też innych uchylające; niektórych z tych nawet wezwano, by iak najszybciej udali się do Madrytu. Wyprawa wielka od czasu, iak zaraza ustała, ma się zgromadzać, a okręty stojące mają pod żagle. Stosownie do tego zamierza ma Rząd nakazać pobór nadzwyczajnego podatku 80 millionów realów (osiem milionów ZR. około 1/5 części zwykłych podatków), wątpią jednak, czyli będzie Naród w stanie złożyć takową sumę.

Gazeta Francyi zawiera reskrypt z d. 3. Grudnia 1849, według którego „wszystkie sprawy, dotyczące się zbiegów Hiszpańskich, przesyłane bydz mają od Ministerstwa sprawiedliwości do Prezesa wysokiej rady Kastylijskiej, Xięcia Infanta do, nie iak mówiono do Prezesa rady Ministrów Xięcia San Fernando.“ Wspomniona gazeta dodaje, że Reskrypt ten jest tylko dodatkiem do ceduły rady Kastylijskiej z d. 15. Lutego 1849, która postanowiła, ażeby zdięta była sekwestracja z dóbr wygnaneów, obiętych 6 kategorjami listy wygnaneów i dobra te oddane zostały w zarząd królewskiemu wygnanych, iednak pod tym warunkiem, by połowę dochodów oddawli do kasy amaryzacyjnej, drugą połowę zaś by wygnaneóm właścicielom tych dóbr na ich utrzymanie posyłałi. Środki te fiskalne będące mogłyby do nieprzywołania wygnanych, albowiem iak kasa amaryzacyjna z kasy królewskiej straciłaby swoje dochody, dały powód do mnogich żądań, iak ze strony Fishusa, krewnych, iak i samych wygnaneów, a że Ministerstwo sprawiedliwości nie mogło więc tey dostatecznie rozebrać, takową więc Król oddał Radzie Kastylijskiej.

Wielka Brytania.

Odbieramy nieustannie (donosi Kurjer) ważne wiadomości z północnych części Anglii, wszyscy wyrażają niepokojność i boiaźną powodu grożącego niebezpieczeństwa, nie wiedząc z kąd iakowe nadejść ma. Boiaźni i obawa były zawsze przepowiedniami zaburzeń Ludu, iakkolwiek jest ostrożność naczelników i agentów, przecież nie są w stanie przeszkodzić temu głuchemu murmurzeniu, które poprzedza każdą burzę. Rewolucyoniści sami życzą sobie tego, żeby się iakie wieści rozchodziły, albowiem boiaźni ta posłużyłaby im do wyprowadzenia ich zamierów. Kto niebezpieczeństwo widzi, może się uzbroić do odporu. Kto o tem nieco wie, postrzeże wszystko przez powiększające szkło wyobraźni, a boiaźni rzuci go w ręce tych, którzy trzymają za niepokoionych. — Można zatem

sądzić, że jest Reformatorów zamiarem, wpaść strachom dobrze myślącym. Spodziewamy się, iż się im nie powiedzie, przecież ważną iśr rzeczą, by o nich podług ich wartości sądzić. Mają chęć i siłę do zrobienia wiele złego, i jeżeli im nie stawia mocnego oporu; stałoby się to, co wierzyć można, że pierwsza bitwa zniszczy tych nędzników, którzy obalili Chęć Rząd Tron i Konstytucję. Jedyny środek oddalenia tej straszney katastrofy na tem zawisł, aby szykom Radykalistów taką siłę naprzeciw wystawić, iżby wszystkie nadzieie skutków stracili. Widziemy z rokoszą, że Zwierzchności miejscowe przedsiębiorą naydzielniejsze środki — W Glasgowie wezwano mieszkańców do dobrowolnego uzbrojenia się, w wielu częściach Szkocyi oporządza się w mundury milicyia królewa (*Yeomanry*), w Hrabstwie Durham gdzie obawiano się wybuchu, iest iż czynna; podobnie także korpus ochotników P. Sir Th. Burdon w New-Castlu. Mimo tych pochwały godnych uzbraiń Ludu ciągną woyska około zagrożonych miast. Z Manchesteru donoszą o przedsięwziętych tam środkach przez woysko. Spodziewamy się, że burzyciele w pewności niedokazania niczego skłonią się do zaniechania swoich zamiarów, i oszczędzą innych środków przeciwko sobie.

W Glasgowie i Ayre trwają ciągle dobrowolne i otwarte uzbraiania mieszkańców; posłano im z Edynburga zapasy wojenne.

Pomiędzy różnemi środkami przełożonemi Parlamentowi do utrzymania pokoju i zniweczenia planów burzycieli, wiele z tych wymierzonych zostało także przeciwko nadużyciu wolności prasy, ku buntowniczym i bezbożnym pismom, jako naygłówniejszym źródłom wszystkiego nieporządku. Pisma pewne, nie składające się ze dwóch arkuszy, mają być równie jak gazety poddane taxie stęplowej, wydawcy tych zaopatrzyć się powinni stosowną rekoymią dla zapewnienia kary pieniężney, gdyby na takową wskazani zostali. Na posiedzeniu Izby niższej z d. 15. Grudnia Lord Castlereagh przy drugiem odczytaniu podanego tym końcem bilu taxy stęplowej, udzielił bliższe objaśnienia względem mających nastąpić rozporządzeń tak, jak względem niejakich odmian i umiarkowań, które Ministrowie mieli wnieść na przedstawienie właściwych Zwierzchności. Rozciągnięcie taxy stęplowej (rzekł Lord Castlereagh nie ma się ściągać na dwa rodzaje pisma, mianowicie 1.) na pisma opisujące miejscowe własności, które nie zawierają żadnego politycznego przedmiotu 2.) na miesięczne i kwartałowe pisma zawierające

przedmioty naukowe, literackie i religijne. Taxa stęplowa 4 penów od każdego pisma nie składającego dwóch arkuszy nie ma się dotyczyć wzmiankowanej klasy, lecz tylko tych, które zawierają polityczne treści i prędko iedne po drugich następują i z niemalą szkodą właścicieli gazet i finansow Państwa uchodzą opłaty stęplowej na gazety te nałożoney. Jako naykrótszy czas, w ciągu którego mogą wychodzić pisma peryodyczne wolne od stępla, naznacza się wyłącznie 26 dni, ażeby pisma miesięczne i kwartałowe wolne były od taxy. Co się zaś tycze drugiego punktu rekoymii, która stawiona być powinna od tych osób, co wydają pisma lub rozprawy, składające się mniej jak z dwóch arkuszy drukowych a zawierające przedmioty i wiadomości polityczne, miano zamiar z początku żądania od wydawcy 500 fant. szt. rekoymii a drugie zaś 500 fant. szterl. od iednego, dwóch, trzech, lub czterech iego przyjaciół. — Rząd iednak umiarkował później te summy z obawy, ażeby ta niebyła uciążliwą małym kapitalistom, którzy pieniądze swoje na tę spekulacyię obracają. Mianowicie: w Londynie i okolicy złożyć ma wydawca sam 300 fant. szterl. i tyleż iego poręczyciele, na prowincyi zaś 200 fant. szterl. a drugie tyle iego poręczyciele. Co się tycze innych urzędzeń bilu, te miały być przy późniejszych rozprawach roztrząsione.

Na temże samem posiedzeniu Izby niższej d. 15. Grudnia podaną została przez P. J. Smith prosba księgarzy Londyńskich przeciwko wielu zawartym rozporządzeniom w bilu względem buntowniczych i bezbożnych pism. Lord Castlereagh oświadczył, gdy Izba przystąpi do wydziałowego rozpoznania bilu, zamiarem iego iest przełożyć niejakie umiarkowania, które powiększą części zaspokoii proszących. Dodał oraz, że w przypadku powtórnego wydania wyroku na buntownicze i bezbożne pisma, nie będzie nastawał na deportacyię lecz przystanie na karę wygnania podług zdania Sądu.

Do zamku w Dover zwożą wiele zapasów prochu, most zwodzony ściąga się zawsze o 9 w wieczor.

Wystawienie różnych dzieł dramatycznych jako to: Koryolana, Brutusa i t. p. zakazane iest na Londyńskich teatrach.

Dnia 16. Grudnia naradzono się na Zgromadzeniu w oberży Londyńskiej pod koryoną i kotwicą względem uchwalonego w Izbie niższej uwierzenia P. Hobhouse w Newgate. Sir Francis Bardett przedwedniczył i w długiej swojej mowie starał się słucha-

szów przekonać, że Izba niższa nie jest sądem, że nie ma prawa sądenia nikogo a tém mniej P. Hobhouse, który ja niezem nieobrazil, chociaż używał mocnych i grubych wyrazów. P. Thelwall wniósł 6 uchwał, z tych jedna, zawiera protestacyję Zgromadzenia przeciwko nadużytej władzy Izby niższej, wydającej rozkaz uwięzienia kogokolwiek za mniemane zgwałcenie przywilejów, bez uprzedniego wysłuchania i bez zachowania postępowania prawnego. P. Thelwall wniósł potem uchwałę adresu do P. Hobhouse dla wyrażenia niekontentowania, którem Zgromadzenie przejęte z powodu wyrządzonej jego osobie obelgi, oraz żywego podziękowania za tego śmiałe przedsięwzięcie. — Uchwały i adresa przyjęto jednomyślnie. Sir Francois Burdett udał się tego samego dnia do więzienia w Newgate i złożył potrzebną rękojmię dla wyłączenia P. Hobhouse pozwolenia, żeby mógł przepędzać czas w mieszkaniu dozorczy więzienia.

Francya.

Minister Skarbu udzielił Izbie Deputowanych na d. 20. Grudnia projekt do prawa, którym Rząd ma być upoważnionym do uprzedniego wybrania pierwszych dwanaście części podatku gruntowego, osobistego i od ruchomości, wedle listy podatkowej z r. 1819, i skoteż i podatków niestałych wedle praw istnących aż do nowego finansowego prawa za rok 1820. Stosownie do 3. §. projektu do prawa utworzony ma być tymczasowy kredyt 200 millionów Ministerstwu Skarbu dla opędzenia publicznych wydatków, póki te nie zostaną urządzone przez ustawę finansową na rok 1820.

Minister Skarbu przedłożył potrzebne wyrazy dla prawnego ustalenia oznaczonego budżetu z roku 1818, zwracając uwagę, że otwarte zawidywanie skarbem publicznym utrzymało kredyt Państwa Francuzkiego. Ze 4 miliardów 444 millionów, których potrzebowali lata 1815, 1816, 1817 i 1818 potrzeba jeszcze tylko dołożyć 3 milliony, a w następującym budżecie niepozostanie inny ślad z przetrwanych nieszczęść prócz długu Państwa, i z tego umorzyła już Rassa długu umarzająca 14 millionów. Kommissarz Królewski Radca Stanu Barou Capelle przeczytał projekt do prawa, według którego Ministerswu Skarbu do budżetu z roku 1818 i przyznanego już do tego kredytu dozwolne być mają dodatki z niestałych podatków, iako to loteryi, cła i dóbr narodowych. i t. d. i t. d.

Odczytany przez Radcę Stanu Barona Ca-

pelle Kommissarza Królewskiego projekt do prawa finansowego brzmi iak następuje: „Ludwik i t. d. 1) Z podatków, gruntowego, osobistego, od ruchomości, okien, drzwi, wybranych ma być 6/12 części podług zasady z roku 1819 tymczasowie, aż do ułożenia listy podatkowej na rok 1820. 2) Aż do ogłoszenia nowego prawa finansowego wybierane będą podatki niestałe na rok 1820, iak do tychczas. 3) Dla Ministerstwa Skarbu utworzony ma być kredyt 200 millionów na opędzenie publicznych wydatków, póki te nie będą ustalone prawem finansowem na rok 1820.“ Izba postanowiła na drugi dzień w biurach, mianować Kommissyję, która sładz ma sprawę o tym projekcie do prawa. — Minister Skarbu oświadczył potem Izbie, że w skutek uchwały teyże z d. 27. Czerwca 1819: „Aby przed złożeniem nowego budżetu podać w osobnym projekcie do prawa stan reszty dawniejszych budżetów, udziela im drugi projekt, który otworzy Ministerstwu skarbu kredyt na 1,167,710 franków, na dopłcenie budżetu z 1818, i kredyt na 8,186,675 franków, na zapłcenie rachunków od 1. Stycznia 1819 do 1. Września bieżącego roku. Trzeci projekt do prawa tyczył się rachunków jeneralnych zawiadywania skarbem w ciągu roku służby 1818, którego wydatki ostatecznie ustalone zostały na 1,415,688,762 franków, a na zastonienie których naznaczono równie tak wysoki pobór, (przy pomocy dochodów roku 1819 mającego się wybrać zadatku 33,854,351 franków. Projekta te posłano równie do biór; udzielony drukowany jeneralny rachunek z roku 1818 składa się z 6 do 700 stronnic (in quarto), z którego nie odciągnąć nie można. Ważnem było oświadczenie Ministra, w mowie mianey przy tej okoliczności, że utrzymanie służby w latach 1815 do 1818 kosztowało Francye 4144 millionów franków, z którey summy zapokoiono 3/4 części z podatków, 1/4 z kredytu.

Dnia 20. Grudnia o 11 godzinie wieczorem na ulicy S. Antoniego, (przykład rzadki w tak ludnem mieście iakim jest Paryż), popełniono występki porwania dziewicy. Dama idąca z przyjaciółką z teatru do domu, porwana została mimo swego oporu i wołania pomocy, od dwóch zamaskowanych ludzi, sprowadzona natychmiast straż od towarzyszeki, nie mogła dognać rabusiów.

Włochy.

Dnia 17. Grudnia Jego Świętobliwość złożył tajny Konsystorz, na którym prekonizował

wielu Arcybiskupów i Biskupów, między innymi byłgo Biskupa Siedmogrodzkiego, Alex. Rudnay, inż mianowanego Primasem Królestwa Węgierskiego, i Direk Ujfału Arcybiskupem w Gran; byłgo Biskupa Sandomirskiego Stefana Hołowczyca, Arcybiskupem Warszawskim; Wielebnego zaś X. Bernarda Galura, Kapłana Dycezyi Strasburgskiej, Doktora Teologii i prawa Kanonicznego, Biskupem Antedoneńskim *in partibus in fidelium*.

Wiadomości z Neapolu z d. 7. Grudnia donoszą, iż d. 25. Listopada Wezuwiusz wybuchnął mocniej nierównie, iak w dwóch ostatnich latach. Nappierwey powstała straszna burza, deszcz lat niezmiernie, śnieg i grad padał, od południa nadszedł orkan z piorunami. Dniem wprzód słyszeć się dały częste wystrzały w szyi Wulkanu. Rano około 4tej godziny słychać było najsilniejszego, towarzyszyło tym mocne trzęsienie ziemi, które się dało uoczyć aż w Neapolu. Ogromny słup ognisty wystąpił z otworu szyi, a niezmiernie stopionej lawy strumienie wylały się z wielkiem pędem czarnem korytem góry, aż do iley spodu, gdzie groziły Torre del Greco i Torre del Annunziato, szczęściem jednak, nie zrzędziły żadnej szkody.

N i e m c y

Wiadomości z Moguncyi, umieszczone d. 13. Grudnia w gazetach Hamburgskich donoszą, iż przywieziony z Bonn uczeń pod strażą, oddany został Centralnej śledczej Komisji z powodu, iż miewał mowy buntownicze i starał się rozszerzać pisma ulotne podobnej treści. Tenże, ma być rodem z Frankfortu nad Menem wyznania Moyżeszowego.

Według wiadomości z Frankfortu, wiadomił wygnanych Francuzów tameczny Poseł Francuzki w d. 16. Grudnia, że z Paryża nadeszło pozwolenie wydania im paszportów służących do wrócenia do Francyi, w skutek tego odebrali zaraz paszporty swoje: PP. Boulay de la Meurthe i Harel.

W mieście Donau-Eschingen, na domie P. Dilger, Nadleśniczego Xięcia Fürstenberga, znaleziono na d. 11. Grudnia rano odezwę bezimienną do publiczności, przeciwko przywieleiom tamtejszych Magnatów. Za odkrycie autora przeznaczono nagrody 1000. talarów.

K r a k ó w.

Z Krakowa d. 29. Grudnia. — W dalszym ciągu 8mej Sessyi Seymu naszego czynione były rozmaite wnioski tyozące się inicjatywy Senatu w projektach skarbowych, JW. Marszałek oświadczył Izbie: „Iż porządek wprowadzenia szczegółowo inicjatyw Senatu do zmiany w budżecie jest oparty na reshkrypcie Kommissyi organizacyjney z d. 10 Lipca 1818; decyzja zaś tych projektów z względu na art. 131 Statutu prostą większością następować powinna.“

Na Sessyi 9tej d. 16go b. m. Sekretarz Seymowy odczytał odpowiedź Senatowi Rządzącego na przedstawioną wątpliwość w decyzji budżetu, w której odpowiedzi Senat robią różnicę między budżetem przez Kommissyją organizacyjną postanowionym i za trwające prawo oznaczonym, a przydatkami, które Senat corocznie przy projektach do budżetu wnosi, znayduie potrzebę, oświadczył, iż te inicjatywy, które tyczą się zwiększenia, zmniejszenia lub zupełnego uchylenia pozycyi, słowem zmiany w pierwszym budżecie przez Kommissyją organizacyjną postanowionym, winny być decydowane 7/8 częściami głosów. Inne zaś wszelkie propozycje nowych posad lub onych uchylenia tyczące się, a nie mające związku z pierwszym budżetem przez Kommissyją organizacyjną postanowionym, iako stosujące się do urządzenia rocznego budżetu prostą większością przechodzić mają.

Na Sessyi 10tej JW. Repr. Słotwiński z względu, iż art. 10 Konstytucyi udziela Izbie prawodawczej prawo oskarżenia dwoma trzecimi częściami głosów wszelkich Urzędników publicznych o kradzież grosza publicznego, zdzierstwo albo nadużycie w sprawowaniu powierzonych im Urzędów obwinionych, a ant rozwinięta Konstytucyja, ani Kodex karny dotąd obowiązujący i nowe zasady do prawodawstwa kryminalnego przez nadzwyczajny Seym prawodawczy, nie oznaczają co się ma rozumieć przez zdzierstwo i nadużycie Władzy nrzędu konstytucyynego, podał w tym względzie projekt do prawa oznaczający czynny powyższych występków.

Z powodu tego wniesienia i po kilku mianych z tego powodu mowach, JW. Marszałek wyraził, iż wniesienie to przestane być Senatowi, dla udzielenia go Komitetowi prawodawczemu, który z uwag w niem zawartych korzystać będzie.